

10.05.2021

Asia/17

§ 363

Helsingin toimeenpanoraportti YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta -Agendasta teoiksi 2021

HEL 2021-005365 T 04 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden paikallistason toimeenpanoraportin "Agendasta teoiksi 2021 - YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutuminen Helsingissä" valmistumisen ja 19.5.2021 tapahtuvan julkaisemisen.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana olivat strategiajohtaja Markus Kühn sekä projektipäällikkö Mia Malin. Asiantuntija Malin poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mia Malin, projektipäällikkö, puhelin: 310 32050
mia.malin(a)hel.fi

Liitteet

1 Agendasta teoiksi 2021_Helsingin toimeenpanoraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin toinen vapaaehtoinen kestävän kehityksen toimeenpanoraportti julkaistaan 19.5.2021 Kestävä Helsinki -verkkosivuilla.

Helsinki on sitoutunut YK:n Agenda 2030:n kestävän kehityksen tavoitteisiin (Sustainable Development Goals, jatkossa SDG-tavoitteet), haluaa edistää tavoitteiden toteutumista sekä tuoda esiin kaupunkien roolia SDG-tavoitteiden toteuttamisessa. Merkittävä osa kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanosta toteutuu paikallisella tasolla.

Helsinki julkaisi ensimmäisen vapaaehtoisen kestäväen kehityksen toimenpanoraporttinsa toisena kaupunkina maailmassa vuonna 2019. Siinä kuvattiin Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021 ja sitä toteuttava toiminta SDG-viitekehyksessä, keskittyen erityisesti YK:n vuonna 2019 painopistieksi asettamiin viiteen SDG-tavoitteeseen.

Nyt julkaistavassa toisessa vapaaehtoisessa kestäväen kehityksen toimenpanoraportissa tarkastellaan SDG-tavoitteita edellistä raporttia laajemmin niin, että tarkastelussa on mukana kaikki 17 SDG-tavoitetta. Helsinki on kansallisesti ja kansainvälisesti edelläkävijä kestäväen kehityksen paikallisen tason raportoinnissa, josta on tullut kaupunkien yhteinen tapa edistää SDG-tavoitteiden paikallista toteuttamista. Helsinki on aktiivisesti rakentanut kumppanuuksia ja jakanut kokemuksia kaupunkien ja sidosryhmien kanssa.

Raportissa arvioidaan SDG-tavoitteiden toteutumista sekä strategia-kautta 2017–2021 kestäväen kehityksen näkökulmasta painottaen konkreettisia tekoja. Lisäksi on tunnistettu kehitystä vaativia teemoja. Raportti koostuu eri teemojen tiivistä kuvauksista, linkityksistä keskeisimpiin kaupunkitasoisiin ohjelmiin ja indikaattoreista. Sivustolla tullaan esittämään perinteistä raporttia laajemmin kestäväen kehityksen edistämisen käytännön esimerkkejä eri puolilta organisaatiota. Raportti on koottu kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten edustajista koostuvassa työryhmässä.

Raportissa kestäväen kehitystä tarkastellaan ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden näkökulmasta. Myös kulttuurinen kestävyys näkyy osana teemoja. Helsingin läpileikkaaviksi teemoiksi on nostettu oikeudenmukaisuus ja avoimuus, digitalisaatio, palautuminen koronakriisistä sekä yhteistyö ja kumppanuudet.

Raportin keskeiset tulokset:

Monilla kansainvälisillä mittareilla mitattuna Helsinki pärjää hyvin kestäväen kehityksen vertailuissa, muun muassa eurooppalaisten kaupunkien SDG-vertailussa Helsinki sijoittuu kolmen kärkeen. Helsingin vahvuuksia on, että Agenda 2030:n henki ympäristön, hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja yhteistyön kunnioittamisesta näkyy jo hyvin kaupungin arvoissa ja tekemisessä. Esimerkiksi peruspalvelujen järjestämisen lähtökohta on, että palvelut ovat avoimia ja tarjolla kaikille. Kestävä kehitys onkin monelta osin osa kaupungin ydintoimintaa eikä sen yhteyttä YK:n kestäväen kehityksen tavoitteisiin aina edes tulla ajatelleeksi.

Helsingillä on valtavasti osaamista, innostusta ja kykyä laittaa kestäväen kehityksen tavoitteita käytäntöön. Tästä kertovat raportin kymmenet konkreettiset esimerkit kaupungin eri toiminnoista. Kestäväen kehityksen

näkökulmasta Helsingin vahvuuksia ovat esimerkiksi laadukkaat ja yhdenvertaiset oppimisen, kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut, hyvä terveydenhuolto, toimiva infrastruktuuri ja puhdas luonto sekä toimivan ja älykkään kaupungin kehittäminen. Helsinki on myös pystynyt panostamaan kehitykseen monella eri tapaa esimerkiksi kunnianhimoisen digitalisaatio-ohjelman, erilaisen innovaatiotoiminnan ja kehityshankkeiden kautta. Helsingillä on kaikki mahdollisuudet nousta kestäväen kehityksen kärkikaupungiksi ja jakaa tätä osaamista globaalisti.

Hyvistä lähtökohdista huolimatta Helsingillä on paljon tehtävää SDG-tavoitteiden saavuttamiseksi ja koronakriisi korostaa entisestään Helsingin haasteita. Helsingin haasteet liittyvät erityisesti ilmastonmuutoksen torjuntaan ja sopeutumiseen, kulutukseen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Sosiaalisen kestävyuden puolella haasteet liittyvät eriarvoisuuden kasvuun sekä hyvinvointi- ja terveyseroihin. Kestävyuden haasteina on mm. heikentynyt työllisyystilanne ja asuntokuntien velkaantuminen.

Tällä hetkellä kestävyuden eri teemoja johdetaan kaupunkitasoisesti koordinoitujen osaohjelmien, strategioiden tai kaupunkistrategian alaisen kärkihankkeiden kautta temaattisesti. Raportti on ollut tärkeä työväline tarkastella kestävyyttä laajempuna kokonaisuutena ja sen kautta on tunnistettu kehitystarpeita esimerkiksi kestävyuden mittaamisen osalta.

Strategiakaudella 2017–2021 kestäväen kehityksen teemoja on edistetty perustoiminnan kehittämisen lisäksi erityisesti kaupunkistrategian kärkihankkeiden kautta. Kärkihankkeiden merkittävimpiä onnistumisia ovat olleet, että kaupungin yhteinen tekeminen on kasvanut ja vahvistunut merellisyuden, liikkumisen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Ilmastopolitiikan prioriteettia on saatu nostettua kaupunkitasolla Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteuttamisen kautta.

Koronakriisin aikana poikkeusolot ja taloudelliset vaikeudet ovat kuormittaneet helsinkiläisiä laajasti kaikissa väestöryhmissä. Alueittaiset ja väestöryhmittäiset hyvinvointi- ja terveyserot ovat hyvin suuria ja koronaepidemian seurauksena riskinä erojen kasvu entisestään. Esimerkiksi työttömyys (erityisesti nuorten ja ulkomaalaistaustaisten keskuudessa) on kasvanut viime vuosina ja toimeentulotuensaajien ja asumistukea saavien määrät ovat lisääntyneet, mikä osaltaan aiheuttaa eriarvoisuutta eri väestöryhmien välillä. Lisäksi pandemia on synnyttänyt hoito- ja palveluvelkaa. Lisäksi pandemia on synnyttänyt hoito- ja palveluvelkaa. Esimerkiksi kouluterveystarkastusten ja rokotusten vastaanottokäyntejä jäi käyttämättä, sekä muita ennaltaehkäiseviä ja terveyttä edistäviä toimintoja, kuten painonhallintaryhmät on ollut tauolla. Suun

terveydenhuollon jonoja on saatu purettua kevään 2021 aikana. Tämän tauon mahdolliset vaikutukset hyvinvointiin ja terveyteen voivat näkyä viiveellä tulevina vuosina.

Sosiaalinen kestävyys ja hyvinvointi ovat keskiössä kaupungin toiminnassa

Sosiaalinen kestävyys ja hyvinvointi liittyvät suoraan Helsingin tuottamiin peruspalveluihin. Teema on laaja ja siihen linkittyvät erityisesti SDG-tavoitteet, jotka liittyvät terveyteen ja hyvinvointiin, oppimiseen, eriarvoisuuden vähentämiseen ja tasa-arvoon. Globaalisti arvioituna Helsinki on hyvinvoiva kaupunki, eikä meillä ole esimerkiksi isoja perusterveydenhuoltoon tai nälkään liittyviä haasteita. Myös oppimistuloksemme sekä kasvatus- ja koulutuspalvelumme ovat huippuluokkaa. Teeman haasteet liittyvät erityisesti yleiseen eriarvoisuuden ja hyvinvointierojen kasvuun, mielen hyvinvointiin, ylipainoon, lähisuhdeväkivaltaan ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaikkien toimijoiden yhteistä, kestävään kehitykseen perustuvaa, eri väestöryhmien voimavaroja vahvistavaa tukea ja toimintaa, jonka avulla korjataan elinoloja ja muita rakenteellisia puitteita sekä tuetaan ihmisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia edistää terveyttään ja hyvinvointiaan. Kaupunginvaltuuston 19.6.2019 hyväksymän Helsingin hyvinvointisuunnitelman sisältö liittyy erityisesti SDG 3 (terveyttä ja hyvinvointia) tavoitteisiin. Myös kulttuurihyvinvointi on oleellinen osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Ekologinen kestävyys on haaste Helsingille

Ympäristö-teemassa tarkastellaan ekologista kestävyyttä. Korkean kulutuksen ja elintason kaupunkina ekologinen kestävyys on suuri haaste ja globaalisti tarkasteltuna helsinkiläisten ekologinen jalanjälki on korkea: Kulutustasomme ylittää maapallon kantokyvyn rajat. Toisaalta Helsingissä ympäristön tila on kohentunut monilla mittareilla ja ympäristönsuojelu ja ympäristön kannalta merkittävät palvelut kuten jäte- ja vesihuolto ovat hyvällä tasolla.

Kaupungin kasvaessa tulevaisuuden suurimmat haasteet aiheutuvat kaupunkirakenteen tiivistymisestä ja liikenteen vaikutuksista ilmanlaatuun, meluun ja luontoon. Kaupungilla on keskeinen rooli ekologisen kestävyuden turvaamisessa, sillä kaupunki vastaa monilta osin siihen liittyvistä toiminnoista kuten paikallisista ilmaston- ja ympäristönsuojelutoimista, viher- ja virkistysalueiden ylläpidosta, kaupunkisuunnittelusta sekä infrastruktuurista.

Kestävyys talouden tavoitteena

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

10.05.2021

Keskeisimmät kestävä talouden SDG-tavoitteet liittyvät köyhyyteen, työhön ja toimeentuloon, kuluttamiseen, elinkeinoihin ja innovaatioihin. Kestävä talouden teemassa käsitellään myös kestävä asuminen ja rakentamisen sekä liikenteen teemoja. Talouden osalta Agenda 2030 pyrkii ”kaikkia koskevaan kestävä talouskasvuun” huomioiden kuitenkin, että sosio-ekonominen kehitys voi perustua vain maapallon luonnonvarojen kestävä käyttö.

Helsingin talous on globaalisti tarkasteltuna vahva ja olemme hyvällä tasolla monissa kestävä talouteen liittyvissä SDG-tavoitteissa. Kaupunki voi edistää kestävä taloutta monin eri keinoin, esimerkiksi elinkeinopolitiikan, kaupunkikehittämisen ja -markkinoinnin, hankintojen ja työllistämispalveluiden kautta. Helsingin haasteet liittyvät erityisesti kestävä kulutukseen ja luonnonvarojen kestävä käyttöön, työllistämiseen ja työvoiman kohtaamiseen sekä tuloerojen ja asuntokuntien velkaantumisen kasvuun sekä kiertotalouden edistämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mia Malin, projektipäällikkö, puhelin: 310 32050
mia.malin(a)hel.fi

Liitteet

1 Agendasta teoiksi 2021_Helsingin toimeenpanoraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566